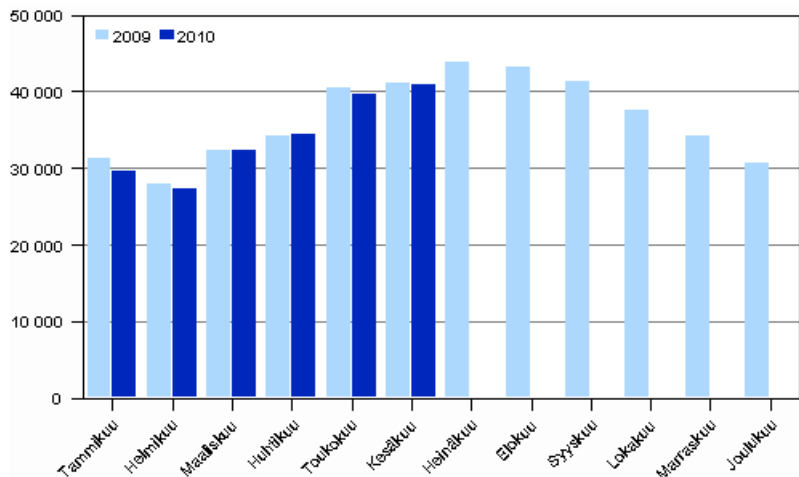

Poliisin tietoon tullut rikollisuus 2/2010

Rattijuopumukset ja ryöstöt vähenivät tammi - kesäkuussa 2010

Poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tuli Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vuoden 2010 tammi-kesäkuussa kaikkiaan 204 000 rikosta, mikä on 3 200 tapausta (2 prosenttia) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Lisäksi kirjattiin 254 000 liikenneturvallisuuden vaarantamista ja liikennerikkomusta. Suhteellisesti eniten rikokset lisääntyivät Etelä-Karjalassa (11 prosenttia) ja vähenivät Päijät-Hämeessä (17 prosenttia) ja Ahvenanmaalla (30 prosenttia). Omaisuusrikoksia ilmeni 115 000, mikä on 3 600 tapausta eli kolme prosenttia vähemmän kuin vuonna 2009. Henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia tuli tietoon 17 000, mikä on yhtä paljon kuin edellisellä vuonna.

Rikokset tammi-kesäkuussa 2009–2010

Rattijuopumusten väheneminen jatkuu edelleen. Niiden määrä on nyt alimmillaan 1990-luvun puolivälin jälkeen. Edellisestä vuodesta törkeät rattijuopumukset vähenivät 12 prosenttia ja muut rattijuopumukset 13 prosenttia. Kaikkiaan rattijuopumuksia tuli ilmi 10 000 eli 13 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2009.

Ryöstöjä ilmoitettiin 719, mikä on 13 prosenttia edellisestä vuodesta vähemmän. Määrä on 2000-luvun pienin.

Raiskauksia ilmoitettiin vuoden 2010 ensimmäisellä puoliskolla 458 tapausta, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 330. Lisäys johtuu yhteen rikosilmoitukseen kirjatusta usean osateon käsittävästä tapahtumasarjasta. Raiskauksia on 2000-luvulla tammi-kesäkuussa ollut keskimäärin 303.

Pahoinpitelyrikoksia tuli tietoon 16 000, mikä on prosentin enemmän kuin vuonna 2009. Törkeät pahoinpitelyt sitä vastoin vähenivät 10 prosenttia. Niitä tuli ilmi 1 000.

Huumausainerikoksia kirjattiin 9 300, mikä on 7 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Törkeiden huumausainerikosten määrä lisääntyi 24 prosenttia. Niitä tuli ilmi 480.

Petosten määrä väheni lisääntyttyään useana vuonna peräkkäin. Vuoden 2010 tammi-kesäkuussa niiden määrä oli 7 900, mikä on 10 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Vahingontekojen määrä on muutaman viime vuoden ajan vähentynyt. Nyt niitä tuli ilmi 23 000, mikä on 6 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Tilaston esittämistapa on uudistettu vuoden 2009 alusta. Liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenne rikkomukset esitetään omana taulukkonaan. Rikosten kokonaismäärä ei ole vertailukelpoinen aiemmin esitettyjen lukujen kanssa. Uudistuksen tavoitteena on parantaa rikosten vertailtavuutta eri vuosien kesken sekä edistää niiden kansainvälistä vertailukelpoisuutta. Tilaston laatuselosteessa on tarkempia tietoja uudistuksesta.

Vuoden 2010 alusta luvuissa ovat mukana myös tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleet rikokset. Muutoksen vaikutukset rikosten vertailtavuuteen ovat vähäisiä.

Eräiden rikostyyppien määrä tammi - kesäkuussa sekä huhti-, touko- ja kesäkuussa 2010 ja muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan

	Tammi-kesäkuu 2010	Muutos	Huhtikuu 2010	Muutos	Toukokuu 2010	Muutos	Kesäkuu 2010	Muutos
KAIKKI RIKOKSET ¹⁾	204 369	-3 202	34 413	221	39 739	-714	40 993	-163
-murto	17 586	-578	3 009	-34	3 374	-367	3 855	93
-moottoriajoneuvon luvaton käyttö ja anastus, moottorikulkuneuvon käyttövarkaus	4 916	-677	843	-8	999	-187	1 153	-168
-ryöstö	719	-112	139	11	130	-11	135	-17
-vahingonteko	23 052	-1 400	4 150	-54	5 082	204	4 876	-101
-tappo, murha ja surma	56	-8	4	-9	11	-2	13	5
-pahoinpitely	15 962	142	2 645	-126	3 194	94	2 893	214
-raiskaus	458	128	44	-8	71	-13	56	-7
-rattijuopumus	10 171	-1 495	1 777	-62	2 166	-385	2 272	-89
-huumausainerikos	9 297	633	1 585	247	1 457	39	1 518	-117

1) Pl. liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikenne rikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen ja ajoneuvorikkomus.

Liikenneturvallisuuden vaarantamisten ja liikenerikkomusten määrä tammi - kesäkuussa sekä huhti-, touko- ja kesäkuussa 2010 ja muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan

	Tammi-kesäkuu 2010	Muutos	Huhtikuu 2010	Muutos	Toukokuu 2010	Muutos	Kesäkuu 2010	Muutos
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä liikenerikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen, ajoneuvorikkomus	254 397	29 191	42 982	5 110	41 653	2 035	40 781	1 380
-nopeusrajoitusten rikkominen ¹⁾	167 545	23 476	28 620	3 667	27 394	1 065	26 916	-590

1) Liikenneturvallisuuden vaarantamisina, törkeinä liikenneturvallisuuden vaarantamisina ja liikenerikkomuksina rekisteröidyt nopeusrajoitusten rikkomiset.

Sisällys

Taulukot

Taulukkoliite

Eräiden rikostyyppien kehitys tammi - kesäkuussa 2006 - 2010	5
Liikenneturvallisuuden vaarantamisten ja liikenne rikkomusten määrän kehitys tammi-kesäkuussa 2006-2010.....	5
Laatuseloste.....	6

Taulukkoliite

Eräiden rikostyyppien kehitys tammi - kesäkuussa 2006 - 2010

	2006	2007	2008	2009 ²⁾	2010 ²⁾
KAIKKIRIKOKSET ¹⁾	193 149	206 390	207 615	207 571	204 369
A Omaisuusrikokset	111 667	117 747	119 020	118 202	114 571
Murto	20 807	20 827	18 980	18 164	17 586
Moottoriajoneuvon luvaton käyttö ja anastus, moottorikulkuneuvon käyttövarkaus	6 977	6 936	6 324	5 593	4 916
Ryöstö	828	839	790	831	719
-törkeä ryöstö	78	107	85	107	84
Vahingonteko	21 997	25 509	26 890	24 452	23 052
-törkeä vahingonteko	127	107	108	94	108
Kavallus	1 563	1 524	1 584	1 558	1 545
-törkeä kavallus	102	110	119	146	148
Petos	5 818	6 522	7 305	8 818	7 921
-törkeä petos	387	309	467	640	496
B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	15 209	17 466	17 839	17 154	17 113
Tappo, murha tai surma	50	56	67	64	56
Tapon, murhan tai surman yritys	143	176	202	195	166
Pahoinpitely	14 014	16 193	16 530	15 820	15 962
-törkeä pahoinpitely	1 023	1 236	1 134	1 150	1 033
C Seksuaalirikokset	1 415	1 210	1 247	1 153	1 265
Lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö	475	546	650	618	588
Raiskaus	249	386	366	330	458
D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan	5 860	6 500	6 959	6 864	6 743
Virkamiehen (väkivaltainen) vastustaminen	796	845	974	901	868
-kohdistunut poliisin henkilökuntaan	738	764	838	838	777
Haitanteko virkamiehelle	1 081	1 123	1 235	1 086	1 066
-kohdistunut poliisin henkilökuntaan	1 059	1 092	1 203	1 053	1 049
E Eräät liikenne rikokset	29 027	31 606	29 690	27 223	26 137
Rattijuopumus	12 225	13 522	12 720	11 666	10 171
-törkeä rattijuopumus	6 968	7 419	6 843	6 208	5 448
F Muut rikokset	29 971	31 861	32 860	36 975	38 540
Huumausainerikos	6 819	7 332	7 409	8 664	9 297
-törkeä huumausainerikos	375	282	359	386	480
Alkoholilakirikos	1 418	1 691	1 610	1 882	2 104

1) Pl. liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikenne rikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen ja ajoneuvorikkomus.

2) Vuosien 2009 ja 2010 luvuissa ovat mukana myös tullin ja rajavartiolaitoksen tietoon tulleet rikokset.

Liikenneturvallisuuden vaarantamisten ja liikenne rikkomusten määrän kehitys tammi-kesäkuussa 2006-2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Liikenneturvallisuuden vaarantaminen, liikennepako tieliikenteessä, liikenne rikkomus, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkominen ja ajoneuvorikkomus.	174 563	191 137	211 079	225 206	254 397
-nopeusrajoitusten rikkominen ¹⁾	97 999	111 154	123 025	144 069	167 545

1) Liikenneturvallisuuden vaarantamisina, törkeinä liikenneturvallisuuden vaarantamisina ja liikenne rikkomuksina rekisteröidyt nopeusrajoitusten rikkomiset.

Laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Poliisin tietoon tullut rikollisuus -tilasto keskittyy rikollisuutta koskevien alueellisten jakaumien sekä poliisin toiminnan kuvaamiseen. Tilasto sisältää tietoja ilmitulleiden rikosten laadusta ja määrästä. Lisäksi selvitetään poliisin tutkimien ja selvittämien rikosten määrä, selvitettyjen rikosten osuus rikoslajeittain sekä tapaukset, joissa ilmoitus on todettu aiheettomaksi. Selvitetystä rikoksista ilmoitetaan myös syylliseksi epäillyt henkilöt ja heidän ikänsä.

Tilasto sisältää myös tietoja perheväkivallasta ja kunnallisesta pysäköinninvalvonnasta sekä eräistä poliisin suorittamista tehtävistä kuten itsemurhien, hirvieläinkolarien, palonsyiden yms. tutkimuksista.

Poliisin tietoon tullut rikollisuus -tilaston yhteydessä julkaistaan tietoja myös tullirikoksista. Niihin kuuluvat tullilaissa säädetyt rikokset sekä muut tullirikoksina käsiteltäviksi määrätyt rikokset.

Tilastolla kuvataan vain rikoksia, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista jää piiloon, toisin sanoen ne eivät tule poliisin tietoon tai niitä ei rikoksina ilmoiteta.

Tilastoitujen rikosten määriin vaikuttavat esimerkiksi muutokset poliisin valvonnassa, lainsäädännössä sekä kansalaisten halukkuudessa ilmoittaa rikoksista poliisille.

Tilasto kuvaa rikoksia, jotka ovat tulleet poliisin tietoon tilastokauden aikana. Rikos voi olla tapahtunut aiemminkin.

Rikoksella tarkoitetaan tekoa, josta lainsäädännössä on säädetty rangaistus. Poliisin tehtävänä on tutkia rikos, suorittaa esitutkinta ja jättää selvitetty rikos syyttäjän harkintaan. Lievemmissä tapauksissa poliisilla on laissa säädetyin perustein oikeus jättää rikos ilmoittamatta syyttäjälle.

Poliisi kirjaa rikoksen tehdyksi rikoksen tekopaikan mukaan.

Tilastoyksikkönä on käytetty rikosta. Mikäli useita henkilöitä on yhdessä ryhtynyt samaan rikokseen, rikosten lukumääräksi on merkitty yksi.

Lukuihin sisältyvät rikoksen yritykset, poikkeuksena erillisenä ryhmänä esitettävät tapon, murhan ja surman yritykset sekä tuhotyön yritykset. Avunanto ja yllytys rikokseen esitetään sen rikoksen nimikkeellä, johon osallisuudesta on kysymys.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu poliisin käytössä olevasta automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvasta rikosilmoitusjärjestelmästä, josta tässä yhteydessä käytetään lyhennettä RIKI.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastokeskukseen toimitettu neljännesvuosiaineisto tarkentuu tilastovuoden aikana poliisin tutkinnan edetessä. Vuosiaineistosta tilastovuotta seuraavan vuoden helmikuussa poimittavat tiedot poikkeavat jossain määrin neljännesaineiston tiedoista.

Nykyiset tilastot kuvaavat hyvin rikollisuutta ja sen muutoksia. Tilastokeskuksessa on analysoitu vuoden 1998 rikosilmoitusaineistosta tapausten selosteosat väkisinmakaamisten ja törkeiden pahoinpitelyjen osalta. Selosteet olivat laadultaan hyviä. Rikosten lukumäärätiedot ja rikoksista rekisteriin kirjatut tiedot olivat selosteiden kanssa yhtäpitäviä. RIKI:iin kirjattavat tiedot osoittautuivat luotettaviksi. Tilastojen perusaineistona RIKI:ä voidaan pitää hyvänä.

Vuoden 2006 luvuissa esiintyneet virheellisyudet on korjattu nyt esitettävään taulukkoon.

Väärennysrikoksiin syylliseksi epäiltyjen määrä oli poikkeuksellisen suuri vuonna 2007. Tämä johtuu Imatralla ilmitulleesta rikossarjasta.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Neljännesvuosiaineistosta poimittavat tiedot valmistuvat tilastokautta seuraavan kuukauden kuluessa.

Tilaston perusaineisto poimitaan poliisin RIKI-järjestelmästä tilastovuotta seuraavan helmikuun alussa. Tulokset valmistuvat huhtikuun aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Poliisin tietoon tullut rikollisuus –vuositilasto julkaistaan huhtikuun loppuun mennessä.

Poliisin tietoon tullut rikollisuus –neljännesvuositilasto julkaistaan 4 kertaa vuodessa tilastokautta seuraavan kuukauden kuluessa.

Tietoja poliisin tietoon tulleista rikoksista on myös internetissä Tilastokeskuksen StatFin-tilastopalvelussa osoitteessa <http://statfin.stat.fi/statweb>.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastoissa käytetään tilastovuoden lopussa voimassa olevaa alueluokitusta. Taulukoissa, joissa esitetään muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan, aikaisempien vuosien luvut on muutettu vastaamaan uusinta alueluokitusta, jotta tilastot olisivat vertailukelpoisia.

Lainmuutokset vaikeuttavat vertailua eri vuosien ja eri rikostyyppien välillä.

Tilastoilla kuvataan yksittäisten rikosten määriä. Suuret rikossarjat saattavat paljastuessaan aiheuttaa kymmenien, joissain tapauksissa jopa tuhansien, yksittäisten rikosten lisäyksen tilastossa. Seuraavana vuonna luvut useimmiten palaavat entiselleen. Ongelma korostuu, kun tehdään suhteellisen harvinaisista rikoksista alueellisia vertailuja rikollisuuskehityksestä.

Rikosten määrän laskentaperusteissa tapahtuvat muutokset vaikeuttavat rikosten määrän vertailtavuutta eri vuosina. Kun esimerkiksi petosten lukumäärän laskentaperuste muuttui 1991, niin muutos ei vaikuttanut pelkästään petosten määrään, vaan myös rikosten kokonaislukumäärän vertailtavuus edellisiin vuosiin vaikeutui.

Tilastoitujen rikosten määriin vaikuttavat esimerkiksi muutokset poliisin valvonnassa, lainsäädännössä sekä kansalaisten halukkuudessa ilmoittaa rikoksista poliisille.

Suomen virallisessa tilastossa (sarja XXIII, uusi sarja Oikeus) on julkaistu Poliisin tietoon tullut rikollisuus -tilastoa vuodesta 1927 lähtien. Tietojen saanti perustuu valtioneuvoston päätökseen 11.12.1926 (nro 321/1926), jolla poliisipiirit on määrätty antamaan oikeustilastoja varten tiedot ilmitulleista rikoksista. Sisäasiainministeriö ja Tilastokeskus ovat sopineet tiedonkeruun ja tietosisällön myöhemmistä muutoksista. Kaudelle 1971–1979 sisäasiainministeriö on antanut ohjeet Poliisin käskylehdessä nro 2/1971 ja vuodesta 1980 lähtien kiertokirjeessä 7.12.1979 nro 4616/402/79. Vuodelle 1991 ohjeet on annettu kirjeessä 15.3.1991 nro 900/69/91 ja vuodesta 1992 alkaen 31.1.1992 päivätyssä kirjeessä. Myös vuosina 1938, 1945 ja 1951 on tehty muutoksia, joilla on ollut huomattava vaikutus tilaston sisältöön.

Vuodesta 1954 lähtien Poliisin tietoon tullut rikollisuus-tilaston yhteydessä on julkaistu tietoja myös tullirikoksista.

Maksuttoman Statfin –tietopalvelun poliisin tietoon tullut rikollisuus- tietojen aikasarjat alkavat vuodesta 1980.

KUNTAMUUTOKSET:

Vuosi 1981

Nummi ja Pusula yhdistettiin Nummi-Pusulaksi.

Keikyä ja Kiikka yhdistettiin Äetsäksi. Lokalahti yhdistettiin Uuteenkaupunkiin.

Vuosi 1989

Nuijamaan kunta yhdistettiin Lappeenrantaan.

Vuosi 1993

Kalanti yhdistettiin Uuteenkaupunkiin.
Konginkangas yhdistettiin Äänekoskeen.
Rauman mlk. yhdistettiin Raumaan.
Säynätsalo yhdistettiin Jyväskylään.
Tenhola yhdistettiin Tammisaareen.

Vuosi 1997

Heinolan kaupunki ja Heinolan mlk. yhdistyivät Heinolaksi.
Lohjan kaupunki ja Lohjan mlk. yhdistyivät Lohjaksi.
Porvoon kaupunki ja Porvoon mlk. yhdistyivät Porvooksi.

Vuosi 2001

Anttola ja Mikkelin maalaiskunta yhdistettiin Mikkeliin.
Kuorevesi yhdistettiin Jämsään.
Temmes yhdistettiin Tyrnävään.

Vuosi 2003

Pattijoki yhdistettiin Raaheen.
Vehkalahti yhdistettiin Haminaan.

Vuosi 2004

Jäppilä, Pieksämäen maalaiskunta ja Virtasalmi yhdistyivät Pieksänmaaksi.

Vuosi 2005

Kangaslampi yhdistettiin Varkauteen.
Karinainen yhdistettiin Pöytyään.
Kiihtelysvaara yhdistettiin Joensuuhun.
Kullaa yhdistettiin Ulvilaan.
Loimaan kunta yhdistettiin Loimaahan.
Peräseinäjoki yhdistettiin Seinäjokeen.
Saari yhdistettiin Parikkalaan.
Sahalahti yhdistettiin Kangasalaan.
Tuupovaara yhdistettiin Joensuuhun.
Uukuniemi yhdistettiin Parikkalaan.
Vehmersalmi yhdistettiin Kuopioon.
Värtsilä yhdistettiin Tohmajärveen.

Vuosi 2006

Rovaniemen maalaiskunta yhdistettiin Rovaniemeen.

Vuosi 2007

Mietoinen yhdistettiin Mynämäkeen.
Maksamaa ja Vöyri yhdistyivät Vöyri-Maksamaaksi.
Viljakkala yhdistettiin Ylöjärveen.
Ruukki yhdistettiin Siikajokeen.
Suodenniemi yhdistettiin Vammalaan.
Pieksänmaa yhdistettiin Pieksämäkeen.
Kajaani yhdistettiin Kajaaniin.
Luopioinen ja Pälkäne yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Pälkäne.
Kodisjoki yhdistettiin Raumaan.
Haukivuori yhdistettiin Mikkeliin.
Toijala ja Viiala yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Akaa.
Sumiainen ja Suolahti yhdistettiin Äänekoskeen.
Längelmäki yhdistettiin osin Jämsään ja Oriveteen.
Ii ja Kuivaniemi yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Ii.

Vuosi 2008

Leivonmäki yhdistettiin Joutsaan.

Vuosi 2009

Lehtimäki yhdistettiin Alajärveen.
Kiukainen yhdistettiin Euraan.
Vampula yhdistettiin Huittisiin.
Hauho, Kalvola, Lammi, Renko ja Tuulos yhdistettiin Hämeenlinnaan.
Eno ja Pyhäselkä yhdistettiin Joensuuhun.

Jyväskylän mlk ja Korpilahti yhdistettiin Jyväskylään.
Jämsänkoski yhdistettiin Jämsään.
Piikkiö yhdistettiin Kaarinaan.
Alahärmä, Korttesjärvi ja Ylihärmä yhdistettiin Kauhavaan.
Dragsfjärd, Kemiö ja Västanfjärd yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Kemiönsaari.

Kälviä, Lohtaja ja Ullava yhdistettiin Kokkolaan.
Elimäki, Jaala, Kuusankoski, Anjalankoski ja Valkeala yhdistettiin Kouvolaan.
Jurva yhdistettiin Kurikkaan.
Joutseno yhdistettiin Lappeenrantaan.
Sammatti yhdistettiin Lohjaan.

Alastaro ja Mellilä yhdistettiin Loimaahan.
Houtskari, Iniö, Korppoo, Nauvo ja Parainen yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Länsi-Turunmaa. Askainen ja Lemu yhdistettiin Maskuun.
Mänttä ja Vilppula yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Mänttä-Vilppula.
Merimasku, Rymättylä ja Velkua yhdistettiin Naantaliin.

Ylikiiminki yhdistettiin Ouluun.
Yläne yhdistettiin Pöytyään.
Karjaa, Pohja ja Tammisaari yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Raasepori.
Lappi yhdistettiin Raumaan.
Vahto yhdistettiin Ruskoon.

Pyлкönmäki yhdistettiin Saarijärveen.
Halikko, Kiikala, Kisko, Kuusjoki, Muurla, Perniö, Pertteli, Suomensjärvi ja Särkisalo yhdistettiin Saloon.

Mouhijärvi, Vammala ja Äetsä yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Sastamala.

Savonranta yhdistettiin Savonlinnaan.
Nurmo ja Ylistaro yhdistettiin Seinäjokeen.
Kestilä, Piippola, Pulkila ja Rantsila yhdistyivät. Uuden kunnan nimi on Siikalatva.
Kuru yhdistettiin Ylöjärveen.

Vuosi 2010
Himanka yhdistettiin Kalajokeen.
Ylämaa yhdistettiin Lappeenrantaan.
Noormarkku yhdistettiin Poriin.
Pernaja, Ruotsinpyhtää ja Liljendahl yhdistettiin Loviisaan.

RIKOS:

Uusi tieliikennelaki(267/81) tuli voimaan 1.4. 1982. Tilastossa lakia sovellettiin vuoden alusta lähtien. Luvut eivät lainmuutoksesta johtuen vastanneet aikaisempien vuosien lukumääriä eri liikenne-rikostyypeissä.

Rikesakkolaki (66/83) ja Laki rikesakosta tieliikenteessä (68/83) tulivat voimaan 1.9. 1983. Lain mukaan voidaan tieliikennelain (267/81) tai sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomisesta antaa rikesakko, mikäli rikkomuksen katsotaan aiheuttaneen vain vähäistä vaaraa tai haittaa.

Poliisin antamat rikesakot 1.9. 1983 lähtien sisältyvät tilastoon.

Kavallusrikosten tilastointikäytäntöä muutettiin vuodesta 1983 lähtien, usean osateon käsittävät kavallusrikokset tilastoidaan yhtenä rikoksena.

1.1. 1991 tuli voimaan laki rikoslain muutoksesta (769/90), muutos koski omaisuus-, vaihdanta- ja talousrikoksia. Muutos oli rikoslain kokonaisuudistuksen ensimmäinen vaihe, se sisälsi myös senkaltaisia periaatteellisia muutoksia, että eräiden rikosluokkien osalta vertailtavuus aikaisempiin vuosiin katkesi. Tuli uusia rikosnimikkeitä, ja osin myös samoina säilyneiden nimikkeiden sisältö muuttui. Ongelmallisia tässä suhteessa ovat irtaimen omaisuuden luvatonta käyttöä koskevat rikokset, ja niistä erityisesti ns. moottoriajoneuvojen anastukset, petos- ja maksuvälinepetosrikokset ja väärennysrikokset. Muiden yleisten tavanomaisten omaisuusrikosten osalta vertailukelpoisuus aikaisempiin vuosiin säilyi. Tilaston tietosisältöä muutettiin vastaamaan uudistettua lainsäädäntöä. Maksuvälinepetosten tilastointikäytäntö muuttui vuonna 1991. Muutos vähensi tilastoitujen rikosten määrää.

Rikoksen yhtymistä koskevan lainsäädännön uudistamisen (697/91) johdosta ei tilastoinnissa vuoden 1992 alusta lukien otettu huomioon käsitettä yksin teoin tehdystä rikoksesta. Aikaisemmin yksin teoin tehdyt rikokset oli tilastoitu muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vain päärikoksen mukaan. Päärikoksella tarkoitetaan rikosta, josta laissa määrätty rangaistus on ankarin. Tilastointitavan muutos lisäsi jossain määrin tilastoitujen rikosten määrää.

Huumausainerikoksia koskevat uudet säädökset tulivat voimaan 1.1.1994. Ne muodostavat rikoslain 50 luvun. Lainmuutoksen takia ainoastaan huumausainerikosten kokonaismäärät ovat vertailukelpoisia edellisten vuosien vastaaviin lukuihin. Vaikka tilastointikäytäntöä ei lainmuutoksen seurauksena muutettu oli vuoden 1994 huumausainerikosten tilastointi poliisi-piireissä jossain määrin epäyhtenäistä. Huumausainerikoksia arvioidaan kirjatun kymmenisen prosenttia todellista enemmän. 1.9.1994 tulivat voimaan liikennejuopumuksia koskevat uudet säädökset. Törkeän rattijuopumuksen promilleraja laski 1,5:sta 1,2:een. Lainmuutoksen vuoksi vain rattijuopumusten yhteismäärät ovat vertailukelpoisia edellisiin vuosiin. Vesiliikennejuopumuksen uudeksi rajaksi vahvistettiin yksi promille entisen 1,5 promillen asemesta.

1.9.1995 tuli voimaan laki Rikoslain muutoksesta (578/95). Rikosnimikkeistön muutoksen vaikutukset tietojen vertailtavuuteen aikaisempiin vuosiin olivat vähäiset.

Seuraavassa esitetään uuden nimikkeen vastaavuus aikaisemmin käytössä olleeseen nimikkeeseen:

Vanha nimike --> Uusi nimike

- Tappo --> Tappo
- Tappo --> Surma
- Tapon tai murhan yritys --> Tapon, murhan tai surman yritys
- Lapsentappo --> Lapsensurma
- Kuolemantuottamus --> Kuolemantuottamus, törkeä kuolemantuottamus
- Ruumiinvamman tai sairauden tuottamus --> Vammantuottamus, törkeä vammantuottamus
- Murhapoltto --> Tuhotyö, liikennetuhotyö, törkeä tuhotyö
- Murhapolton yritys --> Tuhotyön, liikennetuhotyön, törkeä tuhotyön yritys

Tuhotyötä ja murhapolttoa koskevat rikosnimikkeet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia. Tuhotyö käsittää murhapolton lisäksi myös aiemmin muihin nimikkeisiin kuuluneita tapauksia.

1.1.1995 voimaan tullut uusi Alkoholilaki (1143/94) aiheutti muutoksia rikosluokitteluun. Käytöstä poistettiin nimike 'alkoholipitoisen aineen nauttiminen yleisellä paikalla'. Vuoden 1995 huumausainerikosten tilastointi oli poliisi-piireissä jossain määrin epäyhtenäistä.

Vuonna 1996 otettiin käyttöön seuraavat uudet rikosnimikkeet: sotilasrikokset, työrikokset, ympäristörikokset, eräiden aineettomien oikeuksien loukkaaminen. Uusina tietoina esitetään syylliseksi epäiltyjen naisten ikäjakauma sekä henki- ja pahoinpitelyrikosten tapahtumapaikka.

Vuodesta 1997 lähtien esitetään tieto syylliseksi epäillyn kansalaisuudesta.

Rikoksia oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan sekä seksuaalirikoksia koskevat uudet säädökset tulivat voimaan 1.1.1999. Ne muodostavat rikoslain 15, 16, 17 ja 20 luvun. 1.10.1999 tulivat voimaan liikenne-rikoksia koskevat uudet säädökset rikoslain 23 lukuun. Taulukon rikosnimikkeet on ryhmitelty uuden lainsäädännön mukaan. Nyt esitettävät rikoslakirikokset sisältävät aiemmin tieliikennelakiin kuuluneita rikoksia.

1.4. 2000 muutettiin eräiden rikostyyppien tilastointikäytäntöä. Rauhanrikkomiset (Rikoslaki 24 luku) tilastoidaan siten, että usean osateon käsittävä tapahtumasarja merkitään yhtenä rikoksena. Samalla tavoin tilastoidaan hautarauhan rikkomiset ja lähestymiskiellon rikkomiset. Viimeksi mainitut sisältyvät rikosryhmään `muut rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan`.

1.9.2001 tuli voimaan uusi huumausainerikoksia koskeva säädös. Rikosluokitukseen lisättiin nimike huumausaineen käyttörikos.

1.10.2002 tulivat voimaan uudet moottorikulkuneuvon käyttövarkauksia koskevat säädökset. Rikosluokitukseen lisättiin kaksi uutta nimikettä: moottorikulkuneuvon käyttövarkaus, lievä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus sekä törkeä moottorikulkuneuvon käyttövarkaus. Aiemmin nämä rikokset tilastoitiin moottoriajoneuvon kohdistuviksi luvattomiksi käytöiksi.

1.1.2003 uutena rikosnimikkeenä otettiin käyttöön muu ajoneuvorikkomus.

1.10.2003 tuli voimaan uusi Järjestyslaki. Rikosluokitukseen lisättiin nimike järjestyslain rikkomiset.

Vuodesta 2003 lähtien esitetään rattijuopumusten yhteydessä tieto syylliseksi epäillyn käyttämästä päihhteestä.

Vuodesta 2004 lähtien esitetään syylliseksi epäillyn käyttämää päihdettä koskeva tieto: muun päihteen ja alkoholin yhteiskäyttö (sekakäyttö). Aiemmin nämä tiedot esitettiin kohdassa muun päihteen vaikutuksen alaisena.

1.1. 2004 otettiin käyttöön uutena rikosnimikkeenä järjestyslain rikkomiset. Nimikkeistä poistettiin järjestyssääntörikkomus, poliisimääräyksen rikkominen.

Aserikoksia koskeva rikoslain 41 luku tuli voimaan 1.6. 2007. Nämä rikokset sisältyvät uudistettuun rikosnimikkeeseen rikokset rikoslain 41, 42 ja 43 lukua vastaan. Muutos ei vaikuta rikosten kokonaisuuteen.

Vuoden 2009 alusta otettiin käyttöön uusi rikosten ryhmittely.

A Omaisuusrikokset

B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

C Seksuaalirikokset

D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan

E Eräät liikenne rikokset

F Muut rikokset

Myös rikosnimikkeistön rakennetta on muutettu:

Eräät liikenne rikokset ryhmässä (E) ei esitetä liikenneturvallisuuden vaarantamisia eikä liikennepakoja tieliikenteessä.

Muut rikokset ryhmä (F) koostuu ryhmiin A-E kuulumattomista rikoslakia vastaan tehdyistä rikoksista sekä rikoslain ulkopuolisista rikoksista.

Jako rikoslakirikoksiin ja muihin rikoksiin on poistettu.

Tilastoon on muodostettu omana ryhmänä liikenneturvallisuuden vaarantamiset, liikennepaot tieliikenteessä, liikenne rikkomukset, tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiset ja ajoneuvorikkomukset.

Uudistuksen tavoitteena on parantaa rikosten vertailtavuutta eri vuosien kesken sekä edistää niiden kansainvälistä vertailukelpoisuutta.

Alkoholirikoksia koskeva rikoslain 50a luku ja alkoholilain muutos tulivat voimaan 1.11. 2009 Uusina rikosnimikkeinä otettiin käyttöön alkoholirikos, törkeä alkoholirikos, lievä alkoholirikos ja alkoholirikkomus. Lainmuutoksen vuoksi vain alkoholirikosten ja -rikkomusten yhteismäärä on vertailukelpoinen edellisiin vuosiin. Tapahtumakertatietoja ei tässä taulukossa esitetä.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Vuositalaston tiedot poikkeavat neljännesvuosittain esitetyistä ennakkollisista tiedoista.

Keskusrikospoliisi ja yksittäiset poliisilaitokset julkaisevat tietoja rikollisuudesta. Nämä luvut eroavat Tilastokeskuksen tiedoista aineiston poiminta-ajankohdasta ja erilaisista tiedonkeruukriteereistä johtuen.

Lisätietoja

Jorma Kallio (09)1734 3248
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma
rikos@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute